

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh Programu starostlivosti o Národný park Poloniny na roky 2017 - 2026	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
X	
Termín začiatku a ukončenia PPK	4. máj 2016 – 11. máj 2016
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	23. máj 2016
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	30. jún 2016

2. Definovanie problému
<i>Uveďte základné problémy, na ktoré navrhovaná regulácia reaguje.</i> Regulácia intenzity využitia prírodných zdrojov, priestorového a funkčného využitia územia.
3. Ciele a výsledný stav
<i>Uveďte hlavné ciele navrhovaného predpisu (aký výsledný stav chcete reguláciou dosiahnuť).</i> Zlepšiť kvalitu ochrany prírody Národného parku Poloniny (ďalej len „národný park“) rešpektujúc súčasné podmienky a záujmy udržateľného rozvoja regiónu, priblížiť národný park k európskym štandardom a zároveň zabezpečiť záväzky ochrany území európskeho významu a území medzinárodného významu. Výsledkom je vymedzenie 17 ekologicko-funkčných priestorov pre určené predmety ochrany, súčasného a cieľového stavu ich ochrany a opatrení na ich dosiahnutie.
4. Dotknuté subjekty
<i>Uveďte subjekty, ktorých sa zmeny návrhu dotknú priamo aj nepriamo:</i> Vlastníci, správcovia a nájomcovia dotknutých pozemkov, obce, záujmové združenia, dotknuté orgány štátnej správy, vrátane dotknutých organizácií v ich zriaďovacej pôsobnosti, verejnosť.
5. Alternatívne riešenia
<i>Aké alternatívne riešenia boli posudzované?</i> Využitie opatrení s pozitívnym vplyvom na prírodu a krajinu financované z európskych zdrojov.
<i>Uveďte, aké alternatívne spôsoby na odstránenie definovaného problému boli identifikované a posudzované.</i> Medzi alternatívne spôsoby na zabezpečenie starostlivosti o národný park boli zaradené relevantné opatrenia s pozitívnym vplyvom na prírodu a krajinu financované z európskych zdrojov v rámci programového obdobia 2014-2020. Tieto opatrenia môžu pozitívne ovplyvňovať potrebnú výšku finančných zdrojov zo štátneho rozpočtu.
6. Vykonávacie predpisy
<i>Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?</i> ☐ Áno ☒ Nie <i>Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:</i>
7. Transpozícia práva EÚ
<i>Uveďte, v ktorých ustanoveniach ide národná právna úprava nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ spolu s odôvodnením.</i> Návrh jadrovej zóny lokality Svetového prírodného dedičstva UNESCO Karpatské bukové pralesy a staré bukové lesy Nemecka (ďalej len „lokalita UNESCO“) v národnom parku – pre lesné biotopy v jadrovej zóne

lokality UNESCO je zabezpečenie stavu ochrany lesných biotopov riešené návrhom na zamedzenie zásahov do pôdneho a vegetačného krytu.

8. Preskúmanie účelnosti**

Uved'te termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti navrhovaného predpisu.

Uved'te kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

do 31. decembra 2016

do 31. decembra 2026

Uved'te kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

Vyhodnotenie úspešnosti zapojenia sa vlastníkov a užívateľov do realizácie ochranných opatrení.

Vyhodnotenie stavu ochrany biotopov, druhov a ďalších predmetov ochrany v Národnom parku Poloniny.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☒ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	x Žiadne	☐ Negatívne“
	☐ Pozitívne	x Žiadne	☐ Negatívne“

10. Poznámky

Stav ochrany druhov, prírodných biotopov (ďalej len „biotop“) a časti krajiny v národnom parku ovplyvňuje najmä poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, človekom spôsobené zmeny prírodných podmienok a v určitej miere urbanizácia a infraštruktúra služieb.

Na základe hodnotenia základných príčin, ktoré majú vplyv na druhy a biotopy v národnom parku a cieľov ochrany, sa určila potreba:

- preventívnych opatrení na udržanie priaznivého stavu,
- nápravných opatrení na dosiahnutie priaznivého stavu, vrátane potreby uplatňovania asanačných, rekonštrukčných, regulačných a iných zásahov najmä na degradovaných plochách lúk a pasienkov.

Potrebná starostlivosť o územie národného parku sa zabezpečuje:

- udržiavaním priaznivého stavu bežným obhospodarovaním poľnohospodárskych a lesných pozemkov,
- opatreniami na dosiahnutie a/alebo udržanie priaznivého stavu nad rámec bežného obhospodarovania pozemkov, vrátane opatrení na dosiahnutie a udržanie priaznivého stavu na inom ako poľnohospodárskom alebo lesnom pozemku,
- opatreniami na dosiahnutie priaznivého stavu v stanovenom časovom horizonte a následným zastavením hospodárskeho využívania lesných zdrojov,
- vylúčením zásahov, zastavením využívania zdrojov alebo časti krajiny.

Určenie rozsahu obmedzenia obhospodarovania poľnohospodárskych, lesných a iných pozemkov pre splnenie cieľov starostlivosti o chránené územie je podkladom pre určenie výšky finančnej náhrady a vypracovanie návrhov iných možností riešenia spôsobu a určenia výšky poskytnutia náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania, vrátane zmluvnej starostlivosti. Vo vzťahu k zmluvnej starostlivosti je potrebné uviesť, že obmedzenie neznamená len zdržať sa nejakých činností, ale aj naopak – potrebu niečo konať.

Národný park podľa odporúčaných medzinárodných kritérií Medzinárodnej únie na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN) zodpovedá kategórii V¹: územie, ktoré získalo dlhodobou súčinnosťou človeka a prírody špecifický charakter výnimočných estetických, ekologických a/alebo kultúrnych hodnôt, často má jedinečnú biologickú rozmanitosť. Pre ochranu, zachovanie a ďalší vývin územia je nutné nerušené pokračovanie tohto tradičného spolužitia.

Na zabezpečenie ochrany reprezentatívneho svetového prírodného dedičstva v Poloninách je vytvorený ekologicko-funkčný priestor (ďalej len „EFP“) EFP 1 - jadrová zóna a EFP2 - nárazníková zóna (lesy v ktorých je potrebné zabezpečiť zmenu celkového prístupu k obhospodarovaniu lesov).

V EFP 3 - Lesy s extenzívnym trvalým hospodárením je pre udržanie priaznivého stavu potrebné nadštandardné, certifikované manažovanie lesa. V EFP 4 postačuje na zabezpečenie starostlivosti bežné hospodárenie v lesoch s 2. stupňom ochrany prírody. Bežným hospodárením v lesoch je taký spôsob vykonávania obnovy lesa, výchovy lesa, ťažby, prepravy dreva, sprístupňovania lesa, lesníckotechnických meliorácií, zahrádzania bystrín a ochrany lesa, ktorý pri dodržaní ustanovení zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) umožňuje v súlade s princípmi trvalo udržateľného hospodárenia racionálne využívanie všetkých jeho funkcií. Bežným hospodárením v lesoch sa tiež rozumie postup podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch.

Bežným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy sa rozumie hospodárenie v zmysle zákonných požiadaviek. Zákonné požiadavky sa týkajú hospodárenia na pôdach ohrozených vodnou a veternou eróziou, kontaminovaných pôdach, pôdach s nepriaznivým štruktúrnym stavom a vodným režimom a určujú rámec pre udržateľný vzťah medzi vlastnosťami pôd a spôsobmi využívania ich potenciálu. Opatrenia, ktoré zvyšujú ochranu nad tieto požiadavky, upravujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb. Opatrenia v Programe rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020 (ďalej len „PRV“) majú na ochranu prírodných biotopov prírodných a poloprírodných trávnych porastov stanovený spôsob a podmienky obhospodarovania na ich ochranu a udržanie v oblasti obmedzenej aplikácie hnojív a neaplikovaním prípravkov na ochranu rastlín, v oblasti spôsobu kosenia podľa typu tráv a počtu kosieb, podmienok pasenia a prípustného zaťaženia zvieratami na trávnych porastoch, možnosti košarovania a oplôtkového pasenia. Stanovené podmienky sú nad rámec povinných podmienok a príjemcovia sú povinní ich dodržiavať počas celého záväzkového obdobia. Prijímateľmi podpory sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe, podmienkou oprávnenosti je vstúpiť do opatrenia minimálne s 1 ha biotopu trvalého trávneho porastu evidovaného v registri blokov a dielov poľnohospodárskej pôdy v Registri pôdných blokov (LPIS). Výška podpory predstavuje 100 % z oprávnených nákladov. Oprávnené náklady predstavujú kompenzačné platby, ktoré sú stanovené nad rámec povinných podmienok a kompenzujú stratu príjmov a dodatočné náklady vznikajúce z realizácie stanovených záväzkov. Pozemky evidované v LPIS tvoria deliacu líniu medzi financovaním z PRV a Operačným programom Kvalita životného prostredia pre obdobie 2014 - 2020 (ďalej len „OP KŽP“).

Ukončenie spásania a kosenia lúk a pasienkov ovplyvnilo stav ochrany biotopov poloprírodných trvalých trávnych porastov a viedlo k zmene historických štruktúr krajiny v národnom parku. Opatrenia v EFP 5, EFP6 a EFP8 majú za cieľ prostredníctvom podpory extenzívnej formy hospodárenia na poľnohospodárskej pôde dosiahnuť priaznivý stav biotopov poloprírodných trvalých trávnych porastov a biotopov druhov, ktorých priaznivý stav závisí alebo súvisí s tradičnými poľnohospodárskymi činnosťami (pasenie a kosenie).

Pokračovanie extenzívneho obhospodarovania trvalých trávnych porastov môže byť zabezpečené prostredníctvom prijímateľov podpory na plochách evidovaných v LPIS. Obnova extenzívneho obhospodarovania mimo týchto plôch je možná prostredníctvom zmluvnej ochrany - zapojením vlastníkov a užívateľov pozemkov, ak majú súhlas vlastníkov pozemkov. Vypočítaná platba pre zmluvnú starostlivosť sa od výšky podpory odlišuje dodatočnými nákladmi na odstránenie sukcesie – nežiaducich náletových drevín.

Na dosiahnutie a udržanie priaznivého stavu ostatných nelesných biotopov nie sú potrebné dodatočné výdavky. Ide o skalné, vodné a krovínové spoločenstvá, ktorých existencia primárne nezávisí od činnosti človeka.

11. Kontakt na spracovateľa

Uvedte údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov
RNDr. Jana Durkošová, odboru ochrany prírody a krajiny, jana.durkosova@enviro.gov.sk.

12. Zdroje

¹ http://www.sopsr.sk/cinnost/iucn/iucn_smernica.pdf

Uved'te zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri vypracovávaní doložky, príp. analýz vplyvov vychádzali.

Výpočet nájmu pre územie navrhovanej jadrovej a nárazníkovej zóny, NLC Zvolen
Správy o lesnom hospodárstve v SR
Program rozvoja vidieka SR 2014-2020
Operačný program Kvalita životného prostredia pre obdobie 2014-2020

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

Uved'te stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov, ktoré Vám bolo zaslané v rámci predbežného pripomienkového konania

Komisia dňa 11.05.2016 vyjadrila nesúhlasné stanovisko s predloženým materiálom a uplatnila nasledovné pripomienky:

K doložke vybraných vplyvov

Z doložky vybraných vplyvov vyplýva rozpočtovo nekrytý vplyv vo výške 150 285 eur v roku 2017 a v sume 165 987 eur rovnako v rokoch 2018 a 2019, ktorý súvisí s náhradami za obmedzovanie bežného obhospodarovania pozemkov. V doložke sa ďalej uvádza, že Ministerstvo životného prostredia SR si bude tieto výdavky uplatňovať pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019. V nadväznosti na uvedené a v zmysle § 33 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov Komisia zásadne žiada doložku vybraných vplyvov prepracovať tak, aby všetky výdavky vyplývajúce z návrhu boli zabezpečené v rámci schválených limitov výdavkov dotknutých kapitol na príslušné rozpočtové roky, bez dodatočných požiadaviek na štátny rozpočet.

Vyhodnotenie:

Táto pripomienka nebola v rámci predbežného pripomienkového konania doriešená. Ministerstvo životného prostredia SR (počas medzirezortného pripomienkového konania) uskutočnilo rokovanie s Ministerstvom financií SR ohľadne priorit na zabezpečenie rozpočtovo nepokrytých zdrojov. Nakoľko v tejto veci nebolo rozhodnuté, rezort životného prostredia v plnej miere akceptoval pripomienku rezortu financovania a materiál upravil.

Všeobecne

Predkladateľ by sa mal pokúsiť konkretizovať predpokladané nepriame finančné náklady v „Súhrnnej tabuľke nákladov regulácie“ súvisiace s rozdielom potenciálneho príjmu zníženého o dodatočné náklady vznikajúce z realizácie stanovených záväzkov a finančnej náhrady poskytnutej podľa § 61e zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v prípade obmedzenia bežného obhospodarovania.

Vyhodnotenie:

Požiadavka bola zapracovaná v časti 2.1.1 analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu.

K analýze sociálnych vplyvov

Analýzu sociálnych vplyvov je potrebné vypracovať v šablóne podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov účinnej od 1. apríla 2016, ktorá je dostupná na nasledovnom odkaze.

Vyhodnotenie:

Pripomienka bola akceptovaná, analýza sociálnych vplyvov bola upravená podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.

Komisia upozorňuje predkladateľa, že jednotlivé analýzy majú byť každá osobitne uceleným a komplexným dokumentom; preto odporúča dopracovať najmä bod 4.1 analýzy sociálnych vplyvov tak, aby z neho bolo zrejmé aj opis navrhovaných opatrení, ktorých sociálne vplyvy sú v tomto bode analýzy vyhodnotenú.

Vyhodnotenie:

Pripomienka bola akceptovaná, text doložky bol upravený podľa požiadavky

V súvislosti s bodom 4.4 analýzy sociálnych vplyvov Komisia upozorňuje, že podľa metodického postupu pre analýzu sociálnych vplyvov nie je postačujúce v prípade kladnej odpovede uviesť iba slovo „áno“, ale je potrebné uviesť aj akým spôsobom sa dosiahne sledovaný cieľ spolu s prípadnou kvantifikáciou (ak je možné kvantifikáciu vypracovať).

Vyhodnotenie:

Pripomienka bola akceptovaná, text doložky bol upravený.